

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

**O SEKTORU LEASINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
31.12.2010.**

Sarajevo, ožujak 2011.

UVOD.....	3
1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje leasing društava	5
1.2. Nadzor leasing sektora	5
2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU	7
2.1. Broj leasing društava	7
2.2. Vlasnička struktura.....	7
2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima	7
3. STRUKTURA BILANCE STANJA	8
3.1. Struktura aktive	8
3.2. Kvaliteta aktive	10
3.3. Izvanbilančna evidencija – otpisana potraživanja	11
3.4. Plasmani prema broju ugovora i predmetu leasinga.....	12
3.5. Pojedinačno tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora	14
3.6. Struktura pasive.....	15
4. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA.....	17
5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE	18
6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	20
7. PRILOZI.....	22
Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima.....	22
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava.....	23
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava sa 31.12.2010.....	24
Prilog 4. Pregled rezervi za FL leasing društava sa 31.12.2010.....	24
Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja.....	25
Prilog 6. Osnovni pokazatelji poslovanja.....	26
Prilog 7. Konsolidirani račun dobiti i gubitka	26
Prilog 8. Rangiranje bilančne sume.....	27

UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja superviziju (nadzor) leasing društava, sačinila je Informaciju o sektoru leasinga u Federaciji BiH (stanje 31.12.2010.) na temelju analiza izvješća o poslovanju koje leasing društva dostavljaju Agenciji na kvartalnoj osnovi (posredni – off site nadzor poslovanja) i podacima kojima se raspolaže konstatiranim u kontrolama na licu mjesta (on site).

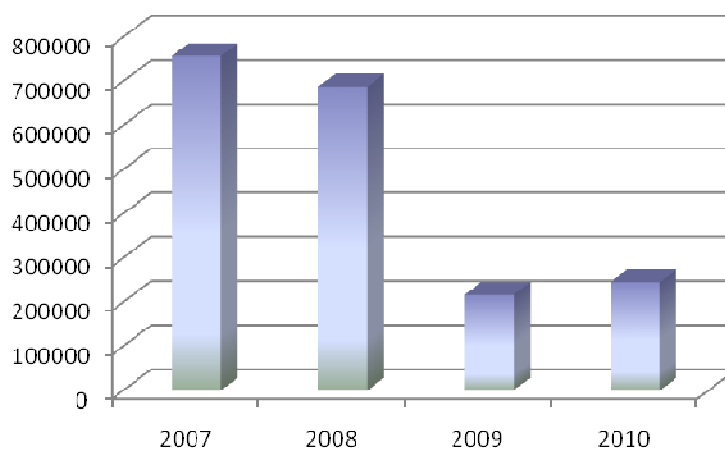
Poslovanje leasing društava u Federaciji BiH je regulirano Zakonom o leasingu koji je stupio na snagu 3. siječnja 2009. („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” broj: 85/08 i 39/09). Zakonom su definirani uvjeti za osnivanje, poslovanje i prestanak rada leasing društava, prava i obveze subjekata u poslovima leasinga, upravljanje rizicima, financijsko izvješćivanje i nadzor nad poslovanjem leasing društava.

Sukladno odredbama ovoga Zakona, leasing društva na teritoriju Federacije BiH su bila obvezna uskladiti svoje poslovanje, odnosno od Agencije dobiti dozvolu za obavljanje poslova leasinga u roku od 12 mjeseci. Svih osam leasing društava, koliko ih posluje u Federaciji BiH, tijekom prvog kvartala 2010. godine završilo je postupak usklađivanja sa Zakonom o leasingu, te je Agencija izdala rješenja o odobrenju za obavljanje poslova leasinga.

Negativni efekti globalne ekonomske i financijske krize su krajem 2008. godine zaustavili ekspanziju rasta leasing društava, koja je doživjela svoj vrhunac u razdoblju od 2006. do 2008. godine.

U 2010. godini zabilježen je blagi porast poslovnih aktivnosti u odnosu na 2009. godinu, ali je razina iznosa financiranja daleko ispod vrijednosti iz razdoblja maksimalne ekspanzije leasing industrije u Federaciji BiH (2006-2008).

Grafikon 1. Grafički prikaz kretanja ukupnog iznosa financiranja leasing sektora za razdoblje 2007. – 2010. godina

Bilančna suma sektora leasinga na dan 31.12.2010. iznosila je 1.108 milijuna KM što je za 21,45% ili za 302.746 tisuća KM manje u odnosu na 31.12.2009.

Navedene činjenice, kao i druge informacije o sektoru leasinga u Federaciji BiH, ukazuju na zaključak da leasing društva postepeno prilagođavaju poslovanje trenutnoj tržišnoj situaciji u okruženju u kojem obavljaju poslovne aktivnosti. Pad bilančne sume u 2010. godini je primarno uvjetovan značajnim otpisima potraživanja po osnovi zajma, kao i realnijim iskazivanjem vrednovanja potraživanja u odnosu na razdoblja prije stupanja na snagu *Odluke o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društva*, koju su leasing društva u Federaciji BiH dočekala prilično nespremno u kontekstu predradnji na unapređenju kvalitete portfelja tijekom 2009. godine. Ukupan gubitak sektora leasinga (101,96 milijuna KM) je premašio iznos temeljnog kapitala leasing društava, te je ukupan kapital sektora na kraju 2010. godine -19,3 milijuna KM. Ukupno otpisana potraživanja su iznosila 158,2 milijuna KM.

Neophodno je spomenuti činjenicu da lošu financijsku sliku ukupnog sektora uglavnom generira financijski položaj jednog leasing društva. Spomenuto društvo je, promatrano u kumulativu sektora, uzrokovalo gubitak veći od iznosa kapitala (što je još izraženije ukoliko se društvo pojedinačno promatra). Tijekom 2011. godine društvo će s vlasnikom pronaći prihvatljivo rješenje za sanaciju i prevladavanje postojećeg problema. Poslovanje navedenog društva je pod posebnom pažnjom Agencije. Ukoliko se bilančne pozicije navedenog društva isključe iz kumulativa, preostali dio sektora leasinga dobiva znatno drukčiju sliku (ukupni kapital je 46,2 milijuna KM, neto gubitak 12,5 milijuna KM, ukupno otpisana potraživanja 26,4 milijuna KM).

Tijekom 2010. godine leasing poslovanje u FBiH se ukratko može okarakterizirati kao blagi oporavak u odnosu na prethodnu godinu u kontekstu novih plasmana i povećanja rezervi za kreditne gubitke u odnosu na prethodne godine, a koje su uzrokovane smanjenom likvidnošću privrednih subjekata i primjenom Odluka Agencije. Na dan 31.12.2010., četiri leasing društva su iskazala negativan financijski rezultat, od kojih su dva poslovala s gubitkom većim od iznosa kapitala. Jedno od spomenutih društava koje je ostvarilo gubitak veći od iznosa kapitala je u procesu promjene vlasnika i dokapitalizacije (pokrića gubitaka). Navedeni proces će biti završen tijekom prvog kvartala 2011. godine, čime će spomenutom društvu biti omogućen neometan nastavak poslovanja. Pored navedenog, jedno leasing društvo je u posljednjem kvartalu 2010. godine imalo dokapitalizaciju koja je uzrokovana gubitkom iznad visine kapitala koji je konstatiran prilikom neposrednog nadzora od strane kontrolora Agencije.

Tijekom 2010. godine, Udruga društava za leasing u BiH je ispred leasing društava uputila inicijativu Upravnom odboru Uprave za indirektno/neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine, za izmjenu i dopunu Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost, kojom bi se kamata koja se zaračunava po ugovorima o financijskom leasingu isključila iz osnovice za obračun PDV-a, čime bi se povećala konkurentnost financijskog leasinga kao proizvoda u odnosu na bankarske kredite.

Podaci u Informaciji o financijskom volumenu, broju ugovora i tržišnom učešću su preuzeti od Udruge društava za leasing u Bosni i Hercegovini.

1.1. Podzakonski akti Agencije za poslovanje leasing društava

Na temelju Zakona o leasingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje leasing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije, objavljenim u “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine”, broj: 46/09.

Odluke Agencije kojima je definirano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje leasing društava su:

1. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova leasinga,
2. Odluka o uvjetima i postupku za izdavanje i oduzimanje suglasnosti leasing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i meto odibračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanja leasing naknade po ugovoru o operativnom leasingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvješća koje leasing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvješćivanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima leasing društva,
8. Odluka o nadzoru leasing društava,
9. Odluka o naknadama koje leasing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH.

Agencija je izdala Uputu za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodi obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o financijskom leasingu i Uputu za izradu izvješća leasing društava.

1.2. Nadzor leasing sektora

Na temelju izmjena i dopuna Zakona o Agenciji, Zakona o leasingu i podzakonskih akata objavljenih od strane Agencije, obavljanje nadzora nad poslovanjem leasing društava sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine i svih njihovih podružnica sa sjedištem u Federaciji i izvan Federacije dodijeljeno je Agenciji. Nosilac poslova iz ove nadležnosti Agencije je Sektor za nadzor leasing društava (u daljnjem tekstu: Sektor), koji obavlja posredni (off-site kontrola) i neposredni (on-site kontrola) nadzor nad poslovanjem leasing društava.

Nadzor nad leasing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licencije za rad leasing društvima. Cilj nadzora je stalno praćenje poslovanja i financijskog stanja svakog pojedinačnog leasing društva i leasing sustava Federacije BiH u cjelini, provjerama i utvrđivanjem usklađenosti poslovanja leasing društava s važećim propisima te analiziranjem i provjerama financijskih izvješća leasing društava.

Posredni nadzor se zasniva na prikupljanju, pregledu kontroli i analizi regulatornih financijskih izvješća koje leasing društva dostavljaju Agenciji na mjesečnom i kvartalnom nivou.

Neposredni nadzor nad poslovanjem leasing društva provode ovlaštene osobe Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontroliranim leasing društvima nakon sačinjenih zapisnika izdaju se nalozi za izvršenje i otklanjanje uočenih nedostataka. Konkretni stručan i profesionalan pristup od strane kontrolora pri kontroli leasing društava je usmjeren na daljnje unaprjeđenje kvalitete poslovanja leasing društava, njihove profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju, kao i zakonitosti poslovanja u obostranom interesu.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorom odnosile su se uglavnom na nepridržavanje odredbi Zakona o leasingu i na temelju istog donesenih propisa, neadekvatne politike i procedure kojima se definiraju osnovni rizici u poslovanju leasing društva (rizik naplate potraživanja, likvidnosti, operativni, tržišni i rizik koncentracije i drugi) i način upravljanja rizicima, neadekvatno postojanje i djelovanje sustava interne kontrole i interne revizije, neadekvatno i nepravovremeno izvješćivanje Agenciji, nepoštivanje Odluke o minimalnoj visini i načinu formiranja rezervi za gubitke, pogrešna klasifikacija ugovora o leasingu, nepridržavanje odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Leasing društva su usvojila politike i procedure kojima su definirala obveze i aktivnosti na sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Izvršeno je i imenovanje ovlaštenih osoba za koordiniranje aktivnosti koje je potrebno poduzeti u cilju prevencije pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Na temelju ovoga može se zaključiti da su leasing društva poduzela neophodne aktivnosti u cilju eliminiranja rizika od pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, koji se mogu pojaviti u njihovom poslovanju. Međutim, efikasnost poduzetih aktivnosti od strane leasing društava bit će moguće ocijeniti u narednom razdoblju.

2. SUDIONICI NA TRŽIŠTU

2.1. Broj leasing društava

Na dan 31.12.2010. u Federaciji BiH nije došlo do promjene broja leasing društva koja imaju dozvolu za obavljanje leasing poslova u odnosu na prethodni kvartal. Ukupno 8 leasing društava registriranih u Federaciji BiH obavlja poslovne aktivnosti u 35 podružnica od kojih se 28 podružnica nalazi u Federaciji BiH i 7 u Republici Srpskoj. U 2010. godine dva leasing društva dobila su suglasnosti za otvaranja podružnica u Republici Srpskoj, dok je jedno leasing društvo zatvorilo podružnicu u Republici Srpskoj. Financiranje putem leasinga u Federaciji BiH obavlja se putem sljedećih leasing društava:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. Euroleasing d.d. Mostar,
3. Hypo Alpe Adria Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
6. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
7. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
8. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

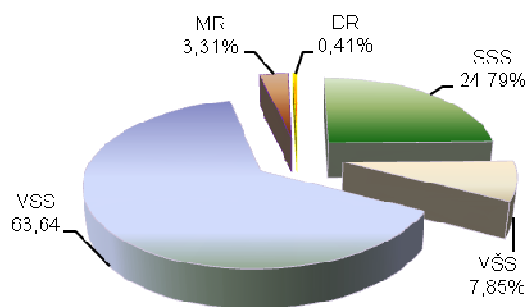
2.2. Vlasnička struktura

Od osam leasing društava, 3 leasing društva se nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih matičnih kuća, dok se četiri leasing društva nalaze u većinskom vlasništvu svojih nerezidentnih matičnih kuća i/ili domaćih banaka osnovanih stranim kapitalom. Jedno leasing društvo se nalazi u većinskom vlasništvu rezidenta. U 2010. godini jedno leasing društvo je podnijelo zahtjev za statusnu promjenu osnivača društva.

2.3. Broj zaposlenih u leasing društvima

U leasing društvima na dan 31.12.2010. bilo je ukupno zaposleno 242 zaposlenika. Kvalifikacijska struktura sa 31.12.2010. je: 1 doktor znanosti, 8 magistara, 154 sa VSS-visokom stručnom spremom, 19 sa VŠS-višom školskom spremom i 60 sa SSS-srednjom stručnom spremom. Kvalifikacijska struktura zaposlenih u sektoru leasinga je na zadovoljavajućoj razini.

Grafikon 2. Kvalifikacijska struktura u sektoru leasing

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi leasing društva, mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 31.12.2010. na razini sektora leasinga na svakog zaposlenog se odnosi 4,6 milijuna KM aktive (30.06.2010. godine - 5,1 milijuna KM, 30.09.2010. godine 4,9 milijuna KM po zaposlenom). Istodobno, na dan 31.12.2010. , u sektoru mikrokreditnih organizacija i fondacija ovaj pokazatelj je iznosio 377 tisuća KM aktive po zaposlenom, a bankarski sektor 2 milijuna KM po zaposlenom.

Treba napomenuti da pored navedenog broja zaposlenih radnika, u leasing društvima je zaposleno dodatnih 45 zaposlenika koji su angažirani putem studentskog servisa, ugovora o djelu i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju.

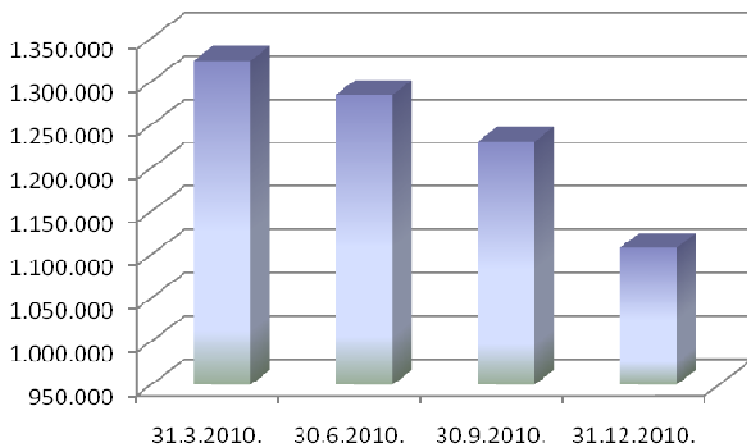
3. STRUKTURA BILANCE STANJA

3.1. Struktura aktive

Ukupna aktiva sektora leasinga u Federaciji BiH na dan 31.12.2010. je iznosila 1.108 milijuna KM, što je za 303 milijuna KM ili 21,5% manje u odnosu na 31.12.2009.

Na tri leasing društva se odnosi 70% od ukupne aktive leasing društava. Pojedinačno promatrano, dva leasing društva su imala porast bilančne sume u odnosu na 31.12.2009., dok su tri društva imala porast bilančne sume u odnosu na prethodni kvartal.

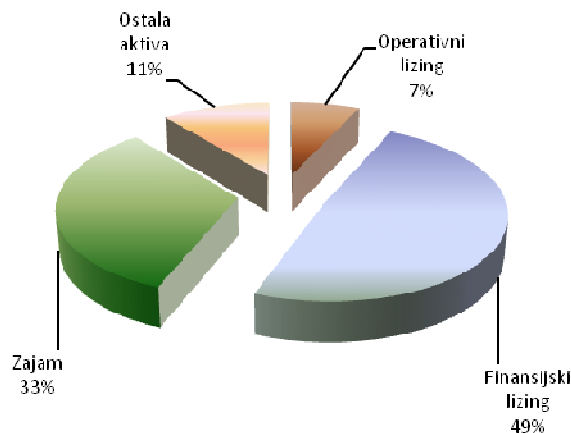
Grafikon 3. Konsolidirana aktiva sektora leasinga (u 000 KM)

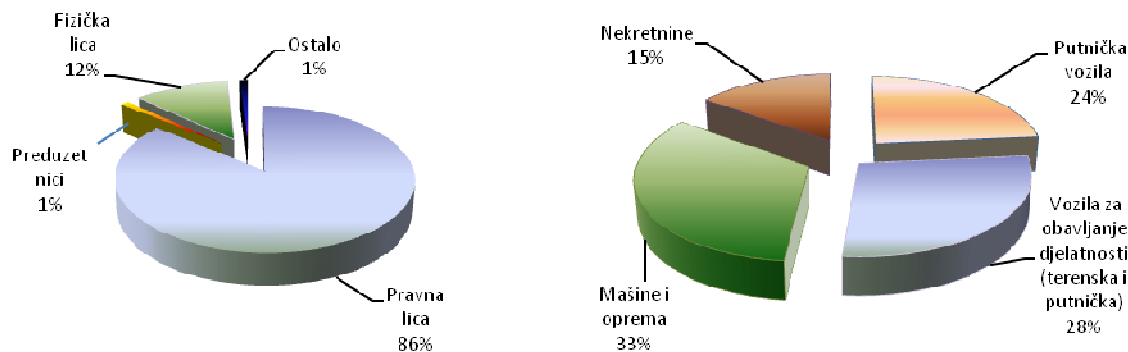
Najznačajnije učešće u strukturi ukupne aktive imala su neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga koja iznose 541,4 milijuna KM, što predstavlja 49% aktive sektora leasinga. U odnosu na 30.09.2010., neto potraživanja po osnovi financijskog leasinga su smanjena za 1,15%, dok su u odnosu na 31.12.2009. smanjena za 5,62%. Smanjenje neto potraživanja je uzrokovano porastom rezervi za gubitke formiranim po osnovi financijskog leasinga, otpisima potraživanja i smanjenim zaduživanjem leasing društava kod domaćih, inozemnih banaka i financijskih institucija.

Grafikon 4. Struktura ukupne aktive sektora leasinga na dan 31.12.2010.

U strukturi potraživanja prema korisniku leasinga i predmetu leasinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajna razdoblja.

Grafikon 5. Struktura financijskog leasinga prema predmetu i korisniku leasinga na dan 31.12.2010.

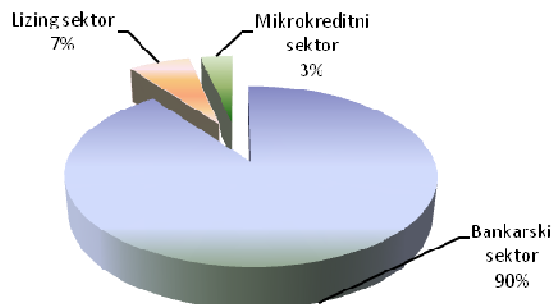

U strukturi ukupne aktive leasing društava na dan 31.12.2010., 368 milijuna KM ili 33% predstavljaju neto potraživanja po osnovi zajma. Od spomenutog iznosa potraživanja po osnovi zajma, 63% potraživanja se nalazi u portfelju jednog društva. U usporedbi s prethodnim kvartalom kada su neto potraživanja po osnovi zajma iznosila 440 milijuna KM,

došlo je do smanjenja od 16% što je uzrokovano formiranjem novih otpisa potraživanja po osnovi zajma i povećanih rezervi za zajmove tijekom četvrtog kvartala 2010. godine. U strukturi ukupne aktive, zajmovi će ostati u bilancama leasing društava dok ne isteknu rokovi na koje su odobreni.

U strukturi bilančne sume financijskog sektora koji nadzire Agencija, na sektor leasinga odnosi se 7%, na bankarski sektor odnosi se 90% i 3% bilančne sume se odnosi na mikrokreditni sektor.

Grafikon 6. Struktura financijskog sektora na dan 31.12.2010.

3.2. Kvaliteta aktive

Rezerve za gubitke po financijskom leasingu na dan 31.12.2010. iskazane su u iznosu od 19,5 milijuna KM, što predstavlja povećanje za 81% (8,7 milijuna KM) u odnosu na 31.12.2009. U usporedbi s prethodnim kvartalom, rezerve za gubitke po financijskom leasingu su smanjene za 33%. Uzrok pada rezervi su značajni otpisi potraživanja po financijskom leasingu u četvrtom kvartalu 2010. godine koji su porasli u odnosu na prethodni kvartal za 18,2 milijuna KM. Od navedenog iznosa, 72 % ili 13 milijuna KM su novi otpisi od strane jednog leasing društva.

U strukturi rezervi za financijski leasing po broju dana kašnjenja na dan 31.12.2010. dominira iznos potraživanja u kategoriji preko 180 dana koja iznose 15,26 milijuna KM. Ova činjenica može biti uzrokovana samom metodologijom formiranja rezervi u ovoj kategoriji kašnjenja (ne uzima se u obzir procijenjena tržišna vrijednost potraživanja ukoliko leasing društvo nije u posjedu predmeta leasinga). S obzirom na činjenicu da se radi o financijskom leasingu, pretpostavka je da će leasing društva u narednom razdoblju ući u posjed predmeta leasinga, te da će prodajom predmeta leasinga ukupan iznos potraživanja biti znatno reduciran, odnosno da će iznos eventualnog otpisa potraživanja biti znatno ispod trenutne razine potraživanja.

Rezerve za zajmove-kredite na dan 31.12.2010. su iznosile 20 milijuna KM i smanjene su za 18,6% (4,6 milijuna KM) u odnosu na 30.09.2010. Razlog smanjenja su otpisi potraživanja koji su se desili tijekom četvrtog kvartala 2010. godine.

U strukturi rezervi za zajmove-kredite na dan 31.12.2010. najznačajniji iznosi potraživanja su u kategoriji od 180-360 dana, te se može očekivati da će, s obzirom na vrstu potraživanja i otežan ulazak u posjed kod ove vrste plasmana, u narednom razdoblju doći do značajnijeg prelijevanja u kategoriju kašnjenja po kojoj je neophodno formirati otpise potraživanja. Od

ukupnog iznosa potraživanja u kategorijama od 180-360 dana, 85% potraživanja se odnosi na potraživanja jednog leasing društva.

Uzrok visoke razine rezervi i otpisanih potraživanja, odnosno visokog učešća rezervi u ukupnoj aktivi leasing društava je činjenica da leasing društva nisu dovoljno izdvajala rezervi za gubitke zbog pogoršanja kvalitete aktive u razdobljima prije obveze primjene Odluke o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanja rizicima leasing društva, te nisu vršila otpis sumnjivih i spornih potraživanja. Također, značajan utjecaj na otežanu naplatu potraživanja financiranih putem leasinga ima i smanjenje ekonomskih aktivnosti gospodarskih društava u BiH i nelikvidnost realnog sektora u BiH.

Grafikon 7. Troškovi rezervi za gubitke za finansijski leasing i zajam (u 000 KM)

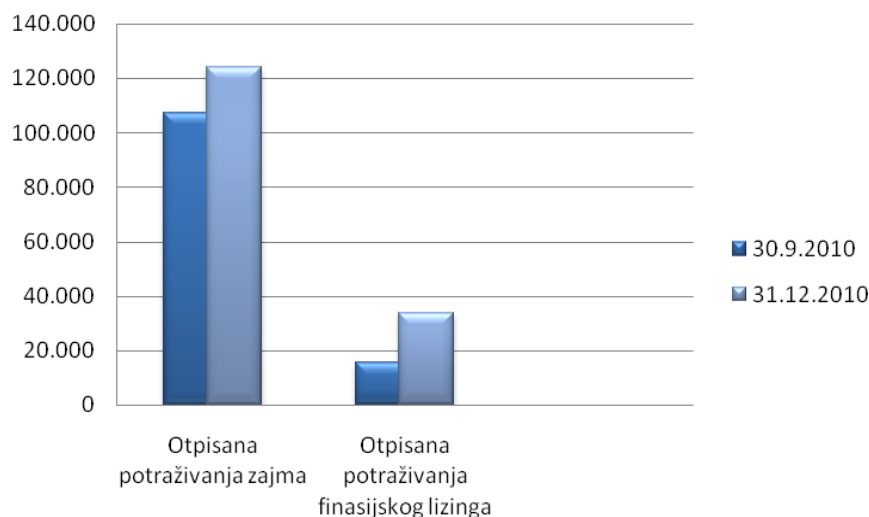
3.3. Izvanbilančna evidencija – otpisana potraživanja

Ukupna otpisana potraživanja (vanbilančna evidencija) na dan 31.12.2010. iznosila su 158 milijuna KM. Od navedenog iznosa, 79% ili 124 milijuna KM se odnosi na otpise potraživanja po osnovi zajma, a od toga se 83% otpisanih potraživanja odnosi na jedno leasing društvo.

U strukturi ukupno otpisanih potraživanja, 21% ili 34 milijuna KM se odnosi na potraživanja po finansijskom leasingu, od čega se 64% odnosi na otpise formirane od strane 2 leasing društva.

Od ukupnog iznosa otpisanih potraživanja, 97% su otpisi formirani u toku 2010. godine.

Grafikon 8. Otpisana potraživanja za zajam i finansijski leasing (u 000 KM)

3.4. Plasmani prema broju ugovora i predmetu leasinga

Poslovanje leasing društava u 2010. godini promatrano na razini cjelokupne djelatnosti leasinga obilježava blagi rast finansijskog volumena poslovanja u odnosu na 2009 godinu. Ukupan iznos financiranja (finansijski i operativni leasing) u 2010. godini iznosio je 245 milijuna KM, što predstavlja povećanje od 13,2% u odnosu na 2009. godinu. Broj aktiviranih ugovora u 2010. godine je 5.566, što predstavlja povećanje od 25,7% u odnosu na 2009. godine. Trend rasta broja ugovora i iznosa financiranja predstavljaju povećanje potražnje za financiranje putem leasinga kao i aktivnijim djelovanjem leasing društava na BiH tržištu.

U strukturi novih plasmana tijekom 2010. godine, 85% od ukupnog iznosa financiranja se odnosi na plasmane putem finansijskog leasinga, a ostatak na plasmane putem operativnog leasinga. U prethodnoj godini je struktura novih plasmana iznosila 94% u korist finansijskog leasinga. Omjer je narušen uslijed aktiviranja jednog ugovora operativnog leasinga nekretnine u iznosu od 24,2 milijuna KM tijekom zadnjeg kvartala 2010. godine.

Najvećim iznosom od 144,8 milijuna KM su financirana vozila, 45,9 milijuna KM je financirana oprema i 54,3 milijuna KM su financirane nekretnine.

Poslovanje leasing društava u 2010. godini promatrano na razini cjelokupne djelatnosti leasinga obilježava blagi rast finansijskog volumena poslovanja u odnosu na 2009 godinu.

Tablica 1. Pregled financiranja i tržišno učešće prema predmetu financiranja

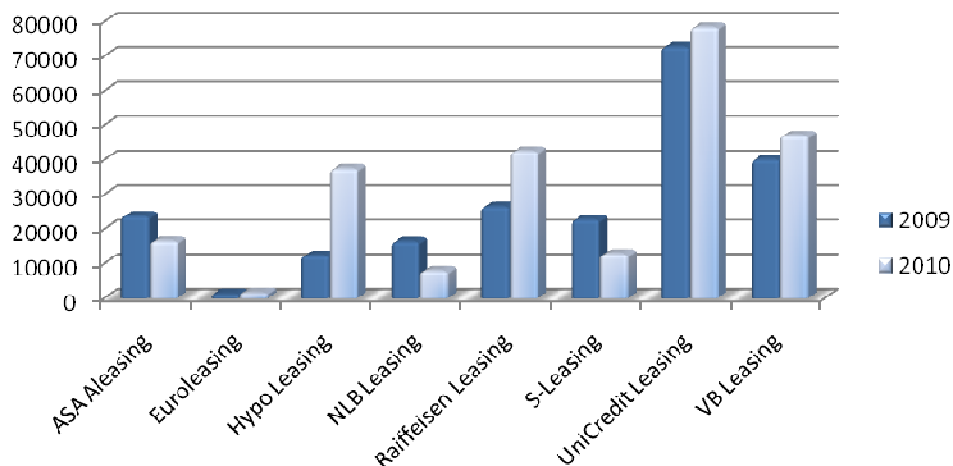
Leasing ugovori prema predmetu leasinga	2009				2010			
	Financijski volumen (000 KM)	Broj ugovora	Tržišno učešće FIN.VOL. %	Tržišno učešće BR.UG. %	Financijski volumen (000 KM)	Broj ugovora	Tržišno učešće FIN.VOL. %	Tržišno učešće BR.UG. %
Putnički automobili	67.273	2.543	51%	69%	79.712	3.438	55%	70%
Dostavna vozila	16.499	660	13%	18%	14.389	662	40%	13%
Kamioni i prikolice	26.169	391	20%	10%	43.932	693	30%	14%
Ostalo	16.421	45	13%	1%	3.918	31	3%	1%
Lager	3.405	92	3%	2%	2.861	97	2%	2%
VOZILA UKUPNO	129.767	3.731	60%	84%	144.812	4.921	59%	89%
Strojevi i ind.oprema	27.687	211	51%	32%	22.120	215	48%	37%
Građevinske mašine	14.776	139	27%	21%	16.509	157	36%	27%
IT i business oprema	2.087	19	4%	3%	1.051	18	2%	3%
Ostalo	10.051	300	18%	44%	6.180	188	14%	33%
OPREMA UKUPNO	54.601	669	25%	15%	45.860	578	19%	10%
Industrijske i poslovne zgrade	31.233	21	97%	77%	49.604	28	91%	42%
Stambene zgrade	831	5	3%	19%	4.009	38	8%	57%
Hoteli i ugostiteljski objekti	0	0	0%	0%	677	1	1%	1%
Ostalo	10	1	0%	4%	0	0	0%	0%
NEKRETNINE UKUPNO	32.074	27	15%	1%	54.290	67	22%	1%
UKUPNO	216.442	4.427			244.962	5.566		

Ukoliko se analiziraju kretanja iznosa financiranja tijekom 2010. godine u zemljama regije (Srbija, Hrvatska, Slovenija), prema raspoloživim podacima za prva tri kvartala 2010. godine, evidentan je pad financijskog volumena u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Kao primjer se može navesti leasing tržište u Republici Hrvatskoj koje je u razdoblju 1.1.-30.09.2010. zabilježilo pad od 41% u odnosu na isto razdoblje 2009. godine, dok je financijski volumen ostvaren u tri kvartala 2009. godine manji za 43% u odnosu na isti period 2008. godine. Slična situacije je i u drugim zemljama regije. U istom razdoblju, u zemljama zapadne Europe, zabilježen je blagi porast iznosa financiranja putem leasing aranžmana u odnosu na prethodnu godinu (porast od 1% - 5%).

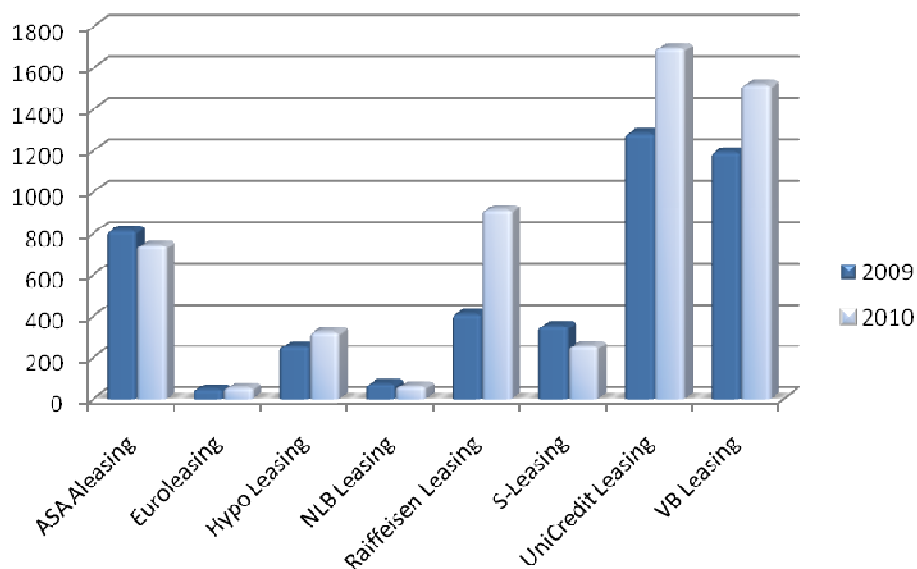
3.5. Pojedinačno tržišno učešće prema financijskom volumenu i broju ugovora

U 2010. godini, tri leasing društva su realizirala 69% od ukupnog financijskog volumena i 74% od ukupnog broja aktiviranih ugovora.

Grafikon 9. Tržišno učešće prema volumenu (u 000 KM)

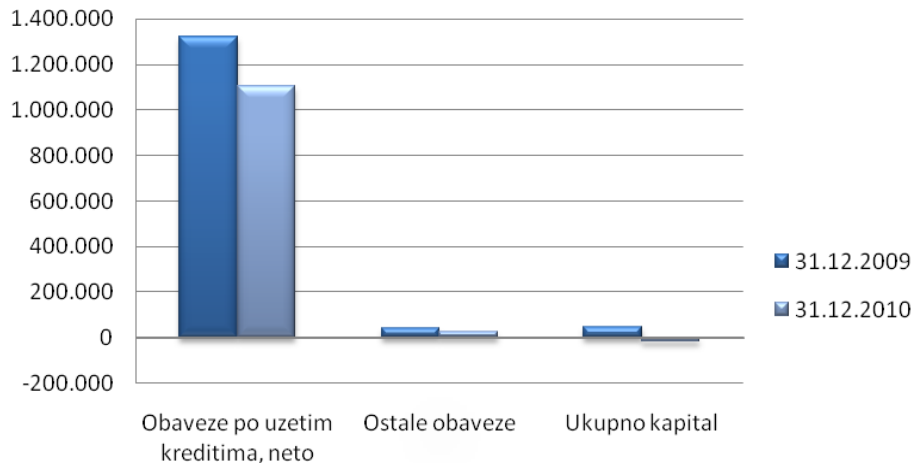
Grafikon 10. Tržišno učešće po broju ugovora

3.6. Struktura pasive

Na dan 31.12.2010. nije došlo do značajnih izmjena u strukturi pasive. Obveze po uzetim kreditima i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive.

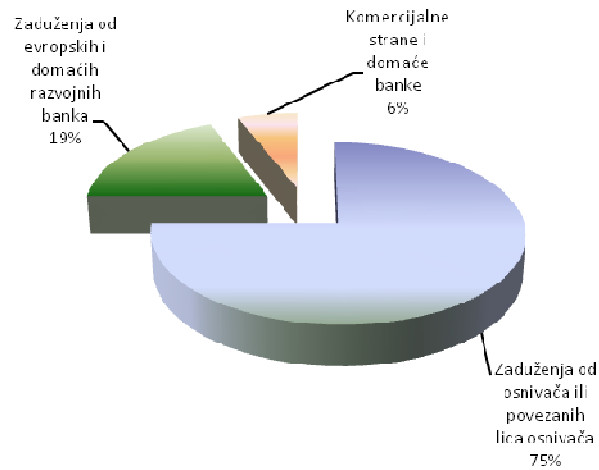
Grafikon 11. Struktura pasive

Od ukupnog iznosa obveza po uzetim kreditima, 96% se odnosi na dugoročne obveze. Ukupne obveze po kreditima smanjene su za 17% u odnosu na 31.12.2009., uslijed otplate postojećih kreditnih linija leasing društava kao i smanjenim kreditnim aktivnostima. Također, otežani uvjeti prilikom zaduženja na tržištu novca su uzrokovali smanjenje obveza po kreditima leasing društava, tako da leasing društva nisu zaključivala nove kreditne aranžmane.

Struktura obveza po kreditima na dan 31.12.2010. je slična strukturi iz prethodnih izvještajnih perioda. U strukturi izvora financiranja, 75% se odnosi na zaduženja od osnivača ili povezanih osoba osnivača, dok se 19% odnosi na zaduženja od europskih i domaćih razvojnih banaka (EIB, EBRD, CEDB, DEG, Razvojna Banka FBiH itd.). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih poduzeća, a osigurana su bankarskim garancijama izdanim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija. Zbog lošijeg stanja u poslovanju leasing društava, zaduženje kod europskih razvojnih banaka je otežano. Također, u strukturi izvora financiranja, 6% se odnosi na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka.

Grafikon 12. Struktura izvora financiranja na dan 31.12.2010. godine

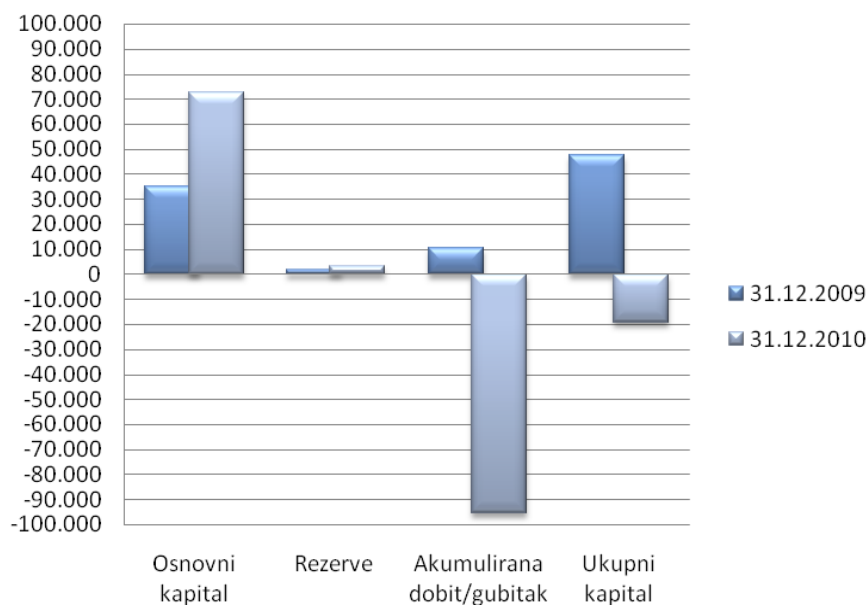
Ukupna ponderirana nominalna kamatna stopa koju leasing društva plaćaju na izvore sredstava u 2010. godini je 3,55% na godišnjoj razini (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u 2010. godini). Ponderirana kamatna stopa koju su društva plaćala na izvore sredstava u 2009. godini je iznosila 4,17% godišnje. Pad je uzrokovan smanjenjem referentnih kamatnih stopa na tržištu novca.

Na dan 31.12.2010., temeljni kapital leasing društava je iznosio 72,6 milijuna KM što je za 106% (37,4 milijuna KM) više u odnosu na 31.12.2009. Do povećanja temeljnog kapitala (dokapitalizacija) je došlo kod tri leasing društva tijekom 2010. godine. Analizom je utvrđeno da se 80% temeljnog kapitala leasing društava odnosi na tri leasing društva.

Ukupni kapital leasing društava je na dan 31.12.2010. bio negativan u iznosu od 19,3 milijuna KM. Posljedica negativnog ukupnog kapitala su izuzetno visoki gubici jednog leasing društva.

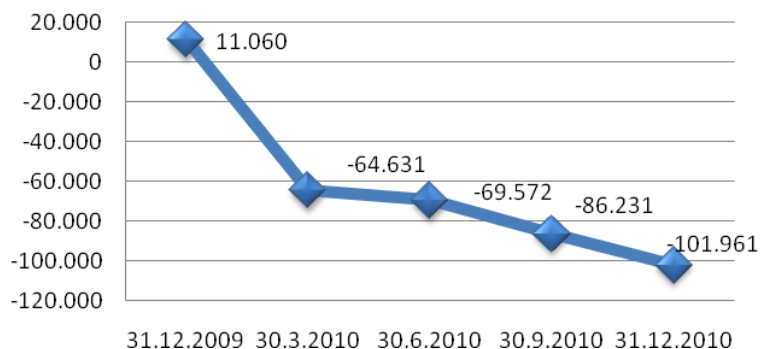
Grafikon 13. Struktura kapitala sektora leasinga

4. FINANCIJSKI REZULTAT POSLOVANJA

Na razini sektora leasinga u razdoblju od 1.1.2010. do 31.12.2010., ostvaren je gubitak u iznosu od 101,96 milijuna KM, što predstavlja porast gubitka u iznosu od 15,5 milijuna KM u odnosu na 30.09.2010. Dobit nakon oporezivanja ostvarila su četiri leasing društva u iznosu od 2 milijuna KM, dok su gubitak iskazala četiri leasing društva u iznosu od 104 milijuna KM.

Grafikon 14. Pregled dobiti /gubitka sektora leasinga po razdobljima

Prihodi od kamata po financijskom leasingu (prosjeak na mjesečnoj razini) 2010. godine je manji za 16% u odnosu na prihod ostvaren u 2009. godini. Pad je uvjetovan značajnim

smanjenjem kamatonosnog dijela aktive uslijed otpisa potraživanja i smanjene kreditne aktivnosti leasing društava. Ukupan neto prihod od kamata u četvrtom kvartalu 2010. godine je iznosio 51,68 milijuna KM, dok je 31.12.2009. ukupan neto prihod od kamata iznosio 52,4 milijuna KM što predstavlja smanjenje od 1,37%.

U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, evidentan je pad kako operativnih prihoda tako i operativnih rashoda, što je uzrokovano manjim opsegom poslovanja i aktivnostima leasing društava na smanjenju operativnih rashoda kao jedne od mjera u razdobljima ekonomske krize.

Povećanje troškova rezervi za gubitke je uzrokovano činjenicom da su leasing društva formirala nedovoljan iznos rezervi za gubitke u prethodnim razdobljima poslovanja, te su sa stupanjem na snagu Odluke o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima u leasing društava, većina društava u portfelju imala potraživanja s velikim brojem dana kašnjenja, što je uzrokovalo značajan iznos otpisa i povećanje troškova rezervi za gubitke.

5. PONDERIRANE NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o leasingu, izražena na godišnjoj razini, iskazuje se sukladno Odluci o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o financijskom leasingu.

U četvrtom kvartalu 2010. godine, ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore o financijskom leasingu je 7,40%, a efektivna kamatna stopa je 9,33 %.

U usporedbi s prethodnim kvartalom, u četvrtom kvartalu 2010. godine evidentan je blagi pad nominalnih i efektivnih kamatnih stopa novozaključenih ugovora.

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obvezan dio ugovora o financijskom leasingu (plaćanje unaprijed od strane korisnika leasinga), kao i dodatni troškovi leasing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine leasing ugovora (kasko osiguranje i sl.).

Usporedbom iznosa financiranja trećeg i četvrtog kvartala 2010. godine, konstatirano je da je u četvrtom kvartalu uslijedilo povećanje iznosa financiranja za 19,07% u odnosu treći kvartal. Najveći porast je zabilježen u segmentu dugoročnog financiranja nekretnina.

Tablica 2 – Usporedba prosječnih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za treći i četvrti kvartal 2010. god.

		III KVARTAL			IV KVARTAL		
Rb	OPIS	Iznos financiranja u (000) KM	Ponderirana nominalna kamatna stopa	Ponderirana efektivna kamatna stopa	Iznos financiranja (000 KM)	Ponderirana nominalna kamatna stopa (prosječna)	Ponderirana efektivna kamatna stopa (prosječna)
1.	Kratkoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	1.575	8,38%	13,03%	2.230	7,72%	14,25%
a.	Pravne osobe	1.257	8,25%	12,51%	2.061	7,64%	14,22%
b.	Poduzetnici	0	0,00%	0,00%	6	9,55%	19,03%
c.	Fizičke osobe	318	8,92%	15,08%	163	8,63%	14,39%
2.	Dugoročni leasing ugovor prema korisniku leasinga:	63.175	8,32%	10,84%	74.867	7,23%	8,98%
a.	Pravne osobe	53.299	8,24%	10,62%	63.403	7,07%	8,62%
b.	Poduzetnici	513	9,05%	12,88%	389	8,92%	12,69%
c.	Fizičke osobe	9.363	8,73%	11,95%	11.075	8,08%	10,92%
	UKUPNO	64.750	8,31%	10,95%	77.097	7,40%	9,33%

Za ugovore o financijskom leasingu koji su odobreni u izvještajnom mjesecu, leasing društva su obvezna na mjesečnoj razini izvješćivati Agenciju o ponderiranim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama, sukladno propisanoj metodologiji. Na taj način se ostvaruje transparentnost i usporedivost financiranja putem leasinga.

6. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Po pokazateljima poslovanja leasing društava u Federaciji BiH u 2010. godini, možemo zaključiti da se sektor leasinga u Federaciji BiH još uvijek suočava sa značajnim poteškoćama poslovanja koje proizlaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u prethodnim razdobljima.

Otežana naplata koja je dominirala u sektoru leasinga u razdoblju do primjene Odluka FBA, negativni efekti recesije i usporavanje ekonomskih aktivnosti u BiH, otežano zaduženje na domaćem i ino tržištu novca, kao i nelikvidnost osnivača su ključni faktori koji su doprinijeli postojećem stanju.

Blagi trend porasta makroekonomskih pokazatelja (kako u BiH tako i u zemljama okruženja i EU) i samim tim blago povećana potražnje za financiranjem putem leasinga, kao i reorganizacija poslovanja unutar leasing društava u smislu prilagođavanja poslovanja u uvjetima krize i usklađivanje s regulatornim propisima, su faktori koji mogu značajno utjecati na zaustavljanje negativnih trendova koji dominiraju unutar sektora i stabilizirati postojeću situaciju u kontekstu revitalizacije leasing sektora u Federaciji BiH.

Najveći negativan utjecaj na financijske pokazatelje leasing društava imaju zajmovi-krediti koji su plasirani od strane leasing društava do 1. siječnja 2009. Analizom financijskih izvješća leasing društava, dostavljenih Agenciji tijekom 2010. godine, došlo se do zaključka da leasing društva koja nisu plasirala zajmove imaju znatno manje teškoća u poslovanju.

Portfelj financijskog leasinga se može ocijeniti kao zadovoljavajući uzimajući u obzir objektivne tržišne okolnosti i stanje u BiH ekonomiji.

Agencija će se u narednom razdoblju fokusirati na sljedeće aspekte:

- poduzimanje mjera i aktivnosti u okviru svojih nadležnosti za prevladavanje i ublažavanje negativnih efekata globalne financijske krize na sektor leasinga u Federaciji BiH,
- nastaviti kontinuiran nadzor leasing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- dopunjavanje regulative za leasing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje leasing društava,
- praćenje aktivnosti leasing društava na sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i unapređivati suradnju s drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- uspostavljanje informacijskog sustava koji će na temelju izvješća leasing društava omogućiti što ranije upozoravanje i preventivno djelovanje u otklanjanju slabosti u poslovanju leasing društava,
- definiranje elektroničkog načina dostavljanja podataka i kreiranje aplikativne podrške za aktivnosti u vezi sa off-site nadzorom leasing društava,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova,

- unapređivanje suradnje s Udrugom društava za leasing u BiH, kao i pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za leasing društva.

Imajući u vidu smanjenje gospodarskih i ekonomskih aktivnosti u BiH, kako bi sačuvali kvalitetu poslovanja, leasing društva trebaju se dodatno fokusirati na kontrolu dospjelih nenaplaćenih potraživanja, odnosno najveću pažnju treba posvetiti nekvalitetnim plasmanima i poduzimanju aktivnosti na unapređenju naplate dospjelih potraživanja.

Aktivnosti leasing društava trebaju biti usmjerene na:

- politike i procedure upravljanja kreditnim, operativnim i tržišnim rizicima,
- pokrića iskazanih gubitaka nastalih tijekom 2010. godine kroz povećanje temeljnog kapitala,
- uspostavi sustava internih kontrola i funkciju interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,
- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvješćivanja,
- detaljnije informiranje klijenata o proizvodima koje leasing društva nude u cilju boljeg razumijevanja i ozbiljnijeg pristupa financiranju putem leasinga,
- redovito, ažurno i točno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

7. PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o leasing društvima

R. br.	Naziv leasing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj zapo sl.	Web adresa
1.	ASA Leasing d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Abaza Dženamir	+ 387 33 771 222	22.03.2010	21	www.asa-leasing.ba
2.	Euroleasing d.d. Mostar	Vukovarska 1, Mostar	Renata Perić	+ 387 36 394 500	03.02.2010	6	www.euroleasing.ba
3.	Hypo Alpe Adria Leasing d.o.o. Sarajevo	Trg solidarnosti 12, Sarajevo	Alma Nefić	+ 387 33 702 100	16.03.2010	70	www.hypo-leasing.ba
4.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 11, Sarajevo	Belma Sekavić - Bandić	+ 387 33 254 354	19.01.2010	68	www.rlbh.ba
5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 14c, Sarajevo	Amela Kalisi	+ 387 33 716 135	19.03.2010	10	www.nbleasing.ba
6.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	Dženetića čikma 1, Sarajevo	Katarina Sabol	+ 387 33 565 850	11.02.2010	7	www.s-leasing.ba
7.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 721 750	16.03.2010	26	www.unicreditleasing.ba
8.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010	34	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	242	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture leasing društava

LEASING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	učešća%
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	51,00%
	ALEASING d.o.o. Celje	49,00%
EUROLEASING d.d. Mostar	EUROLEASING d.o.o. Zagreb	27,24%
	EUROHERC osiguranje d.d. Sarajevo	17,66%
	EUROHERC osiguranje d.d. Zagreb	13,52%
	BSO d.d. Sarajevo	8,40%
	AGRAM životno osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	JADRANSKO osiguranje d.d. Zagreb	6,79%
	EUROAGRAM TIS d.o.o. Zagreb	6,50%
	EURO DAUS d.d. Split	6,50%
	EURODOM d.o.o. Osijek	6,50%
HYPO ALPE ADRIA LEASING d.o.o. Sarajevo	HYPO ALPE ADRIA LEASING HOLDING AG. Klagenfurt	100,00%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB LEASING d.o.o. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	90,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	10,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	VOLKSBANK d.d. Sarajevo	49,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove leasing društava sa 31.12.2010. godine (u 000 KM)

Redni broj	Dani kašnjenja	Stopa rezerviranja	Iznos potraživanja	Ukupna rezerviranja
1	0-60	0,05%	242.896	121
2	60-90	5%	72.097	3.605
3	90-180	10%	15.271	1.527
4	180-270	30%	23.508	7.052
5	270-360	50%	13.331	6.666
6	preko 360	100%	1.075	1.075
UKUPNO			368.178	20.046

Prilog 4. Pregled rezervi za FL leasing društava sa 31.12.2010. godine (u 000 KM)

Redni broj	Dana kašnjenja	Stopa rezerviranja za finansijski leasing (pokretne stvari)	Stopa rezerviranja za finansijski leasing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pok. stvari	Iznos potraživanja za nepokretne	Rezerviranja za pokretne stvari	Rezerviranja za nepokretne stvari	Ukupna rezerviranja
1	0-60	0,50%	0,50%	51.607	5.746	418	29	446
2	60-90	10%	10%	8.037	118	898	11	911
3	90-180	50%	50%	4.133	173	2.318	87	2.404
4	preko 180	100%	75%	15.257	0	15.257	0	15.257
5	preko 360	100%	100%	108	384	108	384	492
UKUPNO				79.142	6.421	18.999	511	19.510

Prilog 5. Konsolidirana bilanca stanja (000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2009		31.12.2010		% rasta 31.12.2010 31.12.2009
		Iznos	%	Iznos	%	
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	31.834	2,26%	22.080	1,99%	-30,64%
2.	Plasmani bankama	45.000	3,19%	20	0,01%	-99,96%
3.	Potraživanja po finansijskom leasingu, neto (3a-3b-3c-3d)	573.587	40,65%	541.367	48,84%	-5,62%
3a)	potraživanja po finansijskom leasingu, bruto	682.342	48,35%	658.443	59,41%	-3,50%
3b)	rezerve za gubitke	10.769	0,76%	19.510	1,76%	81,17%
3c)	odgođeni prihodi po osnovi kamata	97.323	6,90%	97.306	8,78%	-0,02%
3d)	odgođeni prihodi po osnovi naknada	663	0,05%	260	0,02%	-60,78%
4.	Potraživanja od supsidijarnih osoba	84.333	5,98%	82.798	7,47%	-1,82%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	96.097	6,81%	112.670	10,17%	17,25%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	46.938	3,33%	46.165	4,17%	-1,65%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog leasinga	74.146	5,25%	97.524	8,80%	31,53%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	8.118	0,58%	10.146	0,92%	24,98%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni leasing	16.869	1,20%	20.873	1,88%	23,74%
6.	Dugoročne investicije	27.352	1,94%	43.928	3,96%	60,60%
7.	Ostala aktiva	552.931	39,17%	305.527	27,56%	-44,74%
	UKUPNA AKTIVA (1+2+3+4+5+6+7)	1.411.134	100,00%	1.108.390	100,00%	-21,45%
	PASIVA					
9.	Obveze po uzetim kreditima, neto (9a+9b-9c)	1.321.031	93,61%	1.102.321	99,45%	-16,56%
9a)	obveze po kratkoročnim kreditima	49.964	3,54%	48.950	4,42%	-2,03%
9b)	obveze po dugoročnim kreditima	1.271.813	90,13%	1.054.236	95,11%	-17,11%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	746	0,05%	865	0,08%	15,95%
10.	Ostale obveze	42.470	3,01%	25.372	2,29%	-40,26%
	UKUPNO OBVEZE (9+10)	1.363.501	96,62%	1.127.693*	101,74%*	-17,29%
11.	Temeljni kapital	35.170	2,49%	72.555	6,55%	106,30%
12.	Rezerve	1.975	0,14%	3.424	0,31%	73,37%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	10.488	0,75%	-95.282	-8,60%	-1008,14%
	UKUPNO KAPITAL (11+12+13)	47.633	3,38%	-19.303	-1,74%	-140,45%
	UKUPNO PASIVA (9+10+11+12+13)	1.411.134	100,00%	1.108.390	100,00%	-21,45%

*Napomena: iskazane ukupne obveze su veće od ukupne pasive uslijed negativne vrijednosti ukupnog kapitala.

Prilog 6. Osnovni pokazatelji poslovanja

OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA	31.12.2009	31.12.2010
Aktiva po zaposlenom (000 KM)	5.677	4.580
Ukupne obveze prema ukupnom kapitalu (u %)	28,77	- 58,53
Ukupne obveze prema osnovnom kapitalu (u %)	37,73	15,54
CIR (Omjer troškova i prihoda)*	79,61%	81,71%
Omjer troškova rezerviranja i prosječne aktive	1,68%	9,93%

* **Napomena:** u troškove nisu uključeni troškovi rezervacija.

Prilog 7. Konsolidirani račun dobiti i gubitka (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2009		31.12.2010		% rasta 31.12.2009 31.12.2010
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
	FINANCIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	113.879	70%	95.965	74%	-16%
2.	Rashodi po kamatama	61.479	38%	44.283	34%	-28%
3.	Neto prihodi od kamata (1.-2.)	52.400	32%	51.682	40%	-1%
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	49.080	30%	32.978	26%	-33%
5.	Operativni rashodi	68.248	42%	61.076	47%	-11%
5a)	troškovi plaća i doprinosa	10.678	7%	11.623	9%	9%
5b)	troškovi poslovnog prostora	15.962	10%	15.644	12%	-2%
5c)	ostali operativni troškovi	41.608	26%	33.809	26%	-19%
6.	Troškovi rezervi za gubitke	20.365	12%	125.157	97%	515%
7.	Dobit prije poreza (3+4-5-6)	12.867	8%	-101.573	-79%	-889%
8.	Porez na dobit	1.807	1%	388	0%	-79%
9.	Neto dobit (7-8)	11.060	7%	-101.961	-79%	-1022%

Prilog 8. Rangiranje bilančne sume

31.12.2009					31.12.2010					
Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 2009.	Kumul. učešće	Rang	Leasing društvo	Bilančna suma (000 KM)	Učešće 2010.	Kumul. učešće	Indeks bilančne sume
1.	Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o.	592.668	41,87%	41,87%	1.	Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o.	366.900	33,10%	33,10%	62
2.	Raiffeisen Leasing d.o.o.	307.525	21,84%	63,94%	2.	Raiffeisen Leasing d.o.o.	229.030	20,66%	53,77%	74
3.	UniCredit Leasing doo	156.608	11,12%	75,07%	3.	UniCredit Leasing doo	178.336	16,09%	69,86%	114
4.	VB Leasing d.o.o.	111.350	7,91%	82,98%	4.	VB Leasing d.o.o.	105.273	9,50%	79,35%	95
5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	88.887	6,31%	89,29%	5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	81.003	7,31%	86,66%	91
6.	Asa Abanka Leasing d.o.o.	76.407	5,43%	94,72%	6.	Asa Abanka Leasing d.o.o.	72.319	6,52%	93,19%	95
7.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	44.048	3,13%	97,85%	7.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	46.006	4,15%	97,34%	104
8.	Euroleasing d.d. Mostar	33.641	2,39%	100,00%	8.	Euroleasing d.d. Mostar	29.523	2,67%	100,00%	88
UKUPNO		1.411.134	100%		UKUPNO		1.108.390	100%		79